

Preventivní program školy na školní rok 2015-2016

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Gymnázium, Praha 5, Na Zatlance 11 Na Zatlance 1330/11, Praha 5
Jméno a příjmení ředitele	Jitka Kmentová
Telefon na ředitele	226 802 622
E-mail na ředitele	reditelka@zatlanka.cz

Jméno školního metodika prevence	Petra Kuřátková		
Telefon	226 802 623		
E-mail	petra.kuratkova@zatlanka.cz		
Specializační studium	ano	Studuje	ne
Realizátor vzdělávání	Prev-Centrum, z.ú., Meziškolská 1120, Praha 6		

Jméno výchovného poradce	RNDr. Ludmila Šulcová		
Telefon	226 802 631		
E-mail	ludmila.sulcova@zatlanka.cz		
Specializační studium	ne	Studuje	Ano
Realizátor vzdělávání	Filozofická fakulta UK		

Jméno školního psychologa	PhDr. Kristina Březinová		
Telefon	226 802 625		
E-mail	kristina.brezinova@zatlanka.cz		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	-	-	-
ZŠ - II.stupeň	-	-	-
Víceleté gymnázium	-	-	-
4leté gymnázium	16	473	51
SŠ – ostatní	-	-	-
Celkem pedagogů na škole*			51

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Situaci ve škole z hlediska problematiky primární prevence můžeme označit jako dlouhodobě poměrně stabilní. Prevence rizikového chování žáků je součástí komplexního výchovného působení celého pedagogického sboru. Jeho základem je klidné a věcné řešení každodenních problémů, přiměřené a výchovně účinné reakce na drobná porušení školního řádu a promyšlená strategie předcházení závažnějším rizikovým jevům, případně jejich neodkladné řešení v součinnosti s rodiči i s externími spolupracovníky a institucemi.

Základním preventivním opatřením je navázání vztahu vzájemné důvěry s rodiči našich žáků a získání maxima vstupních i průběžných informací formou dotazníků i osobních rozhovorů. Úzké kontakty s rodiči žáků rozvíjíme již od první třídní schůzky, kterou realizujeme ještě před nástupem žáků do prvního ročníku.

Co se týče nespécifické prevence, škola nabízí širokou paletu dlouhodobých i jednorázových zájmových činností. (např. sportovní a kulturní akce, tvůrčí semináře, besedy s osobnostmi z oblasti kultury a politiky, účast v mezinárodních projektech a soutěžích apod.)

Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími průběžně sledujeme výskyt či náznaky rizikového chování a ve shodě a spolupráci s vedením školy situace řešíme. Nejčastější problémy souvisejí s absencemi ve výuce a následným neprospíváním žáků a v ojedinělých případech vedou až k ukončení studia. Ve všech případech se snažíme odhalit příčiny a motivovat žáky i jejich rodiče ke spolupráci při řešení problému.

Průběžně sledujeme klima ve třídních kolektivech a zaměřujeme se na zařazení žáků se zdravotními nebo sociálními problémy. Zatím jsme se neseťkali s případy šikany. Problematické vztahy řešíme individuálně, většinou ve spolupráci s třídním učitelem a školní psycholožkou.

S požíváním drog a jiných omamných látek ve škole se zatím neseťkáváme. Ve druhém pololetí školního roku 2014-2015 jsme se setkali s ojedinělými případy požívání THC na školních akcích. Tyto situace řešíme ve spolupráci s rodiči žáků, v souladu se školním řádem a ve spolupráci s Prev-Centrem, z.ú. Ve spolupráci s tímto sdružením jsme na konci školního roku 2012/2013 začali realizovat programy primární prevence zaměřené na rizika užívání měkkých drog.

Každoročně rovněž realizujeme za podpory grantových prostředků program primární prevence Život ve vlastních rukou. Základní část programu je určena žákům prvních, druhých a třetích ročníků a je zaměřena na zvládání zátěžových situací, na adaptaci v kolektivu a předcházení ohrožení závislostmi a dalšími formami rizikového chování včetně užívání návykových látek. Rozšiřující část programu je určena žákům s hlubším zájmem o tuto problematiku. Ve třetím ročníku se věnujeme rizikovému sexuálnímu chování, zařazujeme se tematiku HIV.

Každoroční program primární prevence Život ve vlastních rukou jsme se, v reakci na aktuální situaci druhého pololetí školního roku 2014/2015, rozhodli nově přepracovat a v deváté části projektu „Života ve vlastních rukou“ (školní rok 2015/2016) se více zaměřujeme na programy primární prevence rizika legálních a měkkých drog.

Ve spolupráci s Prev-Centrum, z.ú. byl také v předloňském roce přepracován Minimální preventivní plán školy (nyní Preventivní program školy), ve kterém všechny jednotlivé třídy v ročnících (na jeden ročník připadají 4 třídy) projdou systematickým blokem primární prevence v rámci výuky předmětu „Občanský a společenskovední základ“ a v rámci třídnických hodin, a to od 1. až do 3. ročníku studia:

Spolupráce s Prev-Centrum, z.ú.: „Specifická primární prevence – Balíčkový program“

2. ročník – Jeden tříhodinový blok primární prevence. Téma: Nelegální návykové látky se zaměřením na rizika konzumace THC a tanečních drog. Cílem dvou bloků je předat žákům informace o těchto návykových látkách, jejich účincích a možnostech léčby. Další cíle: Uvědomění si rizik spojených s užíváním návykové látky. Uvědomění si důvodů, proč lidé návykové látky užívají, co jim přinášejí. Motivovat žáky k protidrogovým postojům. Ujasnit si postoj k návykovým látkám a uvědomit si důvody užívání. Uvědomit si význam vrstevnické skupiny a jejího tlaku při rozhodování. Posílit schopnost odolat skupinovému tlaku, posílit schopnost samostatně se rozhodovat. Hovořit se žáky o možnostech řešení problematických situací jinak než drogou. Seznámení se s legislativním rámcem ohledně užívání, přechovávání nebo nabízení drog, zejména v prostředí školy.

Spolupráce s hnutím FOCUS, Život bez závislostí, hnutí Anabelle a Státním zdravotním ústavem

1. ročník – Dva tříhodinové bloky primární prevence. Téma: Duševní zdraví, zneužívání léků na předpis při přípravě do školy/ Anorexie a mentální bulimie – zdravý obraz sebe sama. Uvědomění si rizik spojených s konzumací léků, motivace žáků ke zdravému životnímu stylu, posilování schopnosti odolat skupinovému tlaku. Léky, energy drinky. Psychohygienu / Poruchy příjmu potravy, zvýšení sebevědomí, zdravý životní styl.

3. ročník – Jeden tříhodinový blok primární prevence. Téma: Prevence rizikového sexuálního chování, prevence HIV/AIDS, informace o sexuálně přenosných chorobách. Cíle: Podpořit žáky ve schopnosti navazovat zdravé vztahy mimo rodinu. Podpořit žáky v ujasnění si nároků na partnera, uvědomění si odpovědnosti za své chování, podpora umění svobodně se rozhodovat, posilovat schopnost odolat tlaku. Informovat o rizicích spojených se sexuálním životem. Vést žáky k životním postojům bez předsudků, odpovědět jim na dotazy týkající se zamilovanosti a vztahů. Seznámení se související legislativou.

Mezi metody přímé práce se studenty v rámci těchto programů primární prevence užívání návykových látek a dalších forem rizikového chování včetně interaktivních seminářů patří:

- **Skupinové techniky:** Pomocí skupinových technik se žáci a studenti učí především spolupracovat a komunikovat s ostatními. Tyto techniky jsou dále využívány k podpoře skupinové koheze.

- **Individuální techniky:** Individuální techniky pomáhají žákům a studentům lépe poznat sama sebe, uvědomit si své prožívání, cítění, myšlení a postoje. Při prezentaci výsledků těchto technik si žáci mohou uvědomit svou individualitu, poznat názory ostatních. Významné jsou také pro sebereflexi, se kterou studenti většinou nemají příliš zkušeností.
- **Verbální techniky:** Předávání informací žákům a studentům probíhá nejčastěji formou diskuze. Žáci či studenti sedí v kruhovém uspořádání a s lektory diskutují a mají možnost se jich ptát. Po praktických technikách a modelových situacích dostanou prostor k vyjádření zpětné vazby. Jsou tak podporováni ve vlastní aktivitě. Mezi témata diskuzí patří např. účinky návykových látek a rizika užívání, vývoj závislosti, postoje k problematice rizikového chování.
- **Neverbální techniky:** Prostřednictvím neverbálních technik mohou studenti snáze vyjadřovat své pocity, prožívání, myšlení. Uvedené techniky zařazujeme především z toho důvodu, že pro řadu studentů je obtížné vyjadřovat se k určitým tématům verbálně. Žáci a studenti většinou nejsou zvyklí mluvit o svých pocitech, o tom, co prožívají, a je pro ně tedy snadnější vyjádřit se pomocí **výtvarných, pohybových či dramatických technik.**

3. STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ

Cíl:	Rozvíjet a upevňovat dovednosti vyučujících v oblasti řešení konfliktů
Ukazatele dosažení cíle:	Úspěšnost vyučujících při řešení konfliktních situací, posilování dobrého klimatu školy
Zdůvodnění cíle:	Snaha předcházet nedorozuměním a výchovným chybám způsobeným neprofesionálním přístupem k řešení konfliktů a výchovných situací
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vytvářet a udržovat podmínky pro klidné a věcné řešení obtížných výchovných situací a konfliktů

Cíl:	Prohlubovat pedagogické dovednosti třídních učitelů
Ukazatele dosažení cíle:	Klíma ve třídách, přístup žáků ke studiu
Zdůvodnění cíle:	Postupně se měnící sociální skladba žáků přináší větší ohrožení studijními neúspěchy i obtíže v budování soudržných třídních kolektivů
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posilovat vztah a důvěru žáků vůči škole, představované zvláště třídním učitelem

Cíl:	Prohlubovat vztah důvěry a spolupráce s rodiči žáků v oblasti řešení rizikového chování
Ukazatele dosažení cíle:	Posilování pozitivního vztahu rodičů žáků ke škole jako významnému výchovnému prostředí
Zdůvodnění cíle:	Předcházet rizikovému chování žáků lze také vytvořením a udržováním vztahu důvěry a spolupráce rodičů a školy
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Chránit žáky před ohrožením rizikovým chováním

Cíl:	Zvýšit informovanost pedagogů v oblasti zdravotního ohrožení žáků a rozeznávání stavů intoxikace
Ukazatele dosažení cíle:	Zvýšená jistota a sebedůvěra vyučujících při řešení zdravotních indispozic žáků a případného podezření z intoxikace
Zdůvodnění cíle:	Informování pedagogové, kteří dovedou správně reagovat v ohrožujících situacích, posilují důvěru žáků a rodičů v profesionalitu školy
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Chránit žáky před ohrožením rizikovým chováním

4. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	PRÁVNICKÉ MINIMUM PRO PEDAGOGY
Realizátor/lektor	PhDr. Mgr. Jiří Valenta
Počet proškolených pedagogů	48
Počet hodin	3
Termín konání	28. 8. 2015

Název a odborné zaměření vzdělávání	
Realizátor/lektor	
Počet proškolených pedagogů	
Počet hodin	
Termín konání	

V předchozích letech jsme pro pedagogy uspořádali školení na téma time-management a prokrastinace, který vedla školní psycholožka Mgr. Kristina Březinová. Na toto téma poté navázal PhDr. Michael Chytrý se seminářem o Syndromu vyhoření. Pro letošní rok jsme se rozhodli soustředit na prevenci mezi studenty a na zlepšení klimatu ve třídách.

Pro všechny vyučující je k dispozici psycholožka školy, se kterou mohou konzultovat případné problémy. Nově byl také v loňském roce zřízen institut školního pedagogického konzultanta. Jeho úkolem je zajistit nestrannou zpětnou vazbu a konzultovat postupy a metodologii učení. Cílem je posílit učitelské kompetence a jejich sebedůvěru a přinést nové poznatky z pedagogiky.

b) Žáci

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník/pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1/1,2	ZSV - psychologie	Člověk a společnost	Poznání a rozvoj vlastní osobnosti, jedinec v kolektivu, vzorce chování ...	2 hod týdně	Markéta Pelcová Jana Juříková
2/1	ZSV - sociologie	Člověk a společnost	Patologické jevy v životě společnosti	10	Jana Juříková Radek Aubrecht
3/2	ZSV	Člověk a společnost	Právo, trestní právo	3	Radek Aubrecht Jana Juříková
3/1,2	Biologie	Člověk a příroda	Biologie člověka, výchova ke zdraví	2 hod týdně	Irena Svobodová Renata Tomášková Pavčina Horová
4/1	Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Beat generation Návykové látky a umělecká tvorba	4	Nina Nováková Pavel Bechyně Petra Kuřátková
1 – 4/ 1,2	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Zdravý životní styl, tělesná kondice	2	Pavčina Damašková Filip Hrbek
3,4/1,2	Psychologie lidské komunikace	Člověk a společnost	Duševní zdraví, život člověka ve společnosti	2 hod týdně	Markéta Pelcová

Specifická prevence

Název programu	Život ve vlastních rukou
Typ programu	Cyklus besed a komponovaných zážitkových programů
Stručná charakteristika programu	Zaměřen na posilování sebedůvěry, řešení zátěžových situací, informování a komunikace s žáky o problematice rizikového chování s důrazem na alkohol, tabák a měkké drogy
Realizátor	Petra Kuřátková, školní metodik prevence, Prev-Centrum, z.ú. FOCUS, Život bez závislostí, Státní zdravotní ústav
Cílová skupina	Všichni žáci školy
Počet žáků v programu	473
Počet hodin programu	36
Návaznost programu na cíle PPŠ	Pomáhá vytvářet a posilovat vztah žáků ke škole jako přátelskému prostředí, které je připraveno pomáhat řešit problémy
Ukazatele úspěšnosti	Nízký počet žáků ohrožených rizikovým chováním, důvěra žáků ve vztahu ke škole a k vyučujícím, zájem žáků o pomoc školy při řešení problémů, dobré vztahy ve třídách.
Termín	Školní rok - průběžně
Zodpovědná osoba	Petra Kuřátková, školní metodik prevence

Název programu	Zatlaják 2015
Typ programu	Adaptační kurz pro 1. ročník
Stručná charakteristika programu	Zaměřen na utváření dobrých vztahů ve třídě, prevenci šikany, spolupráci, zdravý životní styl, seznámení se s pedagogy školy a školní psycholožkou, seznámení se s kulturou školy, realizace společných sportovních, psychologických a herních aktivit
Realizátor	Radek Bílý, zástupce ředitelky školy
Cílová skupina	Žáci 1. ročníku
Počet žáků v programu	120
Počet hodin programu	40
Návaznost programu na cíle MPP	Pomáhá vytvářet a posilovat vztah žáků ke škole jako přátelskému a bezpečnému prostředí, které je připraveno pomáhat řešit problémy; rozmanitost programu umožňuje každému žákovi prosazení a rozvoj individuality; posiluje zdravé vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli; zde se zakládá důvěra žáků k třídnímu učiteli, školní psycholožce a výchovné poradkyni
Ukazatele úspěšnosti	Nízký počet žáků ohrožených rizikovým chováním, důvěra žáků ve vztahu ke škole a k vyučujícím, zájem žáků o pomoc školy při řešení problémů, dobré vztahy ve třídách.
Termín	září 2015

Zodpovědná osoba	Radek Bílý, zástupce ředitelky školy
-------------------------	--------------------------------------

Název programu	Efektivní učení
Typ programu	Dílna o efektivním učení a duševní hygieně
Stručná charakteristika programu	Zaměřen na zvládnutí technik efektivního učení s důrazem na individuální učební styly, osvojení zásad time-managementu, seznámení se s metodami zvládnání zátěžových situací a stresu, možnosti efektivního odpočinku a zásadami zdravého životního stylu
Realizátor	PhDr. Kristina Březinová, školní psycholožka, Markéta Pelcová, učitelka psychologie, Jana Juříková, učitelka OSZ
Cílová skupina	Žáci 1. ročníku
Počet žáků v programu	120
Počet hodin programu	4
Návaznost programu na cíle MPP	Pomáhá v osvojování zásad efektivního učení a duševní hygieny, rovněž metod zvládnání zátěžových situací
Ukazatele úspěšnosti	Nízký počet žáků se školním neúspěchem a s problémy s organizací času
Termín	listopad a prosinec 2015
Zodpovědná osoba	PhDr. Kristina Březinová, školní psycholožka, Markéta Pelcová, učitelka psychologie

c) Rodiče

Název programu	Jak mluvit a jednat se svými dětmi
Stručná charakteristika programu	Konzultace pro rodiče o řešení situací souvisejících s rizikovým chováním jejich dětí; individuální konzultace
Realizátor	PhDr. Kristina Březinová, školní psycholožka
Počet hodin programu	2
Termín konání	Jaro 2016
Zodpovědná osoba	Petra Kuřátková, školní metodik prevence PhDr. Kristina Březinová, školní psycholožka

Spolupráce s rodiči probíhá hlavně při třídních schůzkách, které se na našem gymnáziu konají dvakrát ročně. Rodiče mají k dispozici i psycholožku školy Mgr. Kristinu Březinovou. V případě závažných problémů jsou pro rodiče vypsány konzultační hodiny u jednotlivých pedagogů.

5. EVALUACE

A) Kvalitativní hodnocení

Vzdělávací akce pro učitele měly jednoznačně prokazatelný kladný vliv na profesní připravenost pedagogů a na klima školy. Vzdělávací semináře zaměřené na základní psychologické dovednosti v jednání s lidmi, na rozvoj asertivity a na nácvik konstruktivního řešení konfliktních situací byly pedagogy přijaty kladně. Učitelé již měli možnost dovednosti v nich získané využít v konkrétních situacích. V seminářích budeme v dalších letech pokračovat.

Akce pro rodiče se zatím nesetkávají s větším zájmem ze strany rodičů, zájem sílí, jakmile se objeví problémy. V programech budeme pokračovat a chceme se zaměřit na předávání konkrétních, praktických a využitelných informací.

Programy pro žáky v oblasti specifické i nespecifické prevence vycházejí z dlouhodobé zkušenosti. Pomáhají spoluvytvářet vztahy důvěry mezi žáky a pedagogickými pracovníky a příznivé klima v třídních kolektivech. V programech budeme pokračovat.

B) Kvantitativní hodnocení

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování	
Počet vzdělávacích aktivit	1
Počet celkově proškolených pedagogů	48
Počet hodin	3

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	1	konzultace	

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	4	489	48
Interaktivní seminář	2	244	24
Beseda	2	245	24
Komponovaný pořad			
Pobyťová akce	1	120	40
Situační intervence	podle potřeby		
Jiné			

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby		
Školní kroužky	2	20
Víkendové akce školy	4	96
Prázdninové akce školy		
Jiné		

Nejdůležitější legislativní základy PPŠ:

VYHLÁŠKY

- Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních č. 72/2005 Sb. – Příloha c. 3
- Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků c. 317/2005 Sb.

METODICKÉ POKYNY

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č.j.: 20006/2007-51
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikánování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j.: 24246/2008-6
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002-14
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a škol. zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j.: 37014/2005
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24

ZÁKONY

- Zákon c. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění
- Zákon c. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů
- Zákon c. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon c. 167/1998 Sb., o návykových látkách a změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon c. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Zákon c. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, v platném znění
- Zákon c. 94/1963 Sb., o rodině, v platném znění
- Zákon c. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

další odkazy a informace na <http://www.prvence-praha.cz/legislativa>

V Praze dne 8. 9. 2015

Petra Kuřátková
školní metodik prevence

Jitka Kmentová
ředitelka školy